Nr. 18.

Warszawa

22 kwietnia / 4 maja 1867 r.

Wychodzi w każdą sobotę.

Redakcja przy alei Jerozolimskiéj Nr. 1574b.

MERKURY

dodatek tygodniowy do Ekonomisty.

TYDZIEŃ FINANSOWY.

W końcu zeszłego tygodnia, skutkiem stanowczych a wbrew przeciwnych oświadczeń organów półurzędowych francuskich i pruskich, świat finansowy raptem się strwożył i cała skala wartości giełdowych zniżyła się w jednym dniu tak znacznie, jak zaledwie po rzeczywistym wybuchu wojny możnaby się spodziewać. Widmo klęski trapi snadź również albo więcéj niż sama klęska. Wprawdzie widmo znika przed lada promieniem światła; ale w ciemności znów wracać może,— kiedy rzeczywista klęska musi mieć swój koniec i ustąpić miejsca normalnemu biegowi rzeczy.

I otóż ów promień—konferencja! Za kilka dni, zbierze się ona w Londynie, a czy da pokój, tego przesądzać niepodobna. Że p. Bismark dopuszcza wycofanie pod pewnemi warunkami załogi z Luxemburga, przypisują to głównie jego rozczarowaniu co do Włoch na które liczył. *Times* twierdzi, że wynikiem konferencji powinno być ogólne rozbrojenie; ale tegoby nie dokonał i formalny kongres. Tymczasem, bądź co bądź, usposobienie targów pieniężnych znacznie się poprawiło; i wróciło nawet do stanu w jakim było przed dziesięciu dniami.

W Londynie wielkie oddają pochwały lordowi Stanley, że porzuciwszy system ściśléj nieinterwencji, prowadzi do porozumienia strony w sporze będące. Nie zostało to bez wpływu na giełdę londyńską i w ogóle na ruch interesów pieniężnych: konsole i akcje przemysłowe podniosły się, a operacja skupu znacznie się ożywiła w banku angielskim i na giełdzie.

Finanse włoskie bardzo są zagrożone ewentualnością wojny, z powodu że wtedy targ paryski byłby zamknięty dla włoskich papierów, i zabrakłoby złota na opłatę kuponów zagranicą. Nowy minister skarbu Ferrara, obiecał w tych dniach wyłożyć w Izbie swój plan finansowy; tymczasem nie wiadomo czy się oprze na podatkach, czy na oszczędnościach, czy wreszcie na emisji.

Warszawska giełda przeszła inne w draźliwości doraźnéj: w dniu 25 kwietnia kursa wexli zagranicznych podskoczyły o 3 do 4%; jednocześnie podniosły się listy zastawne a spadły likwidacyjne. Teraz przeciwnie obok zniżenia wexli, spadły listy zastawne a podniosły się likwidacyjne. Polepszenie na wexlach względem tygodnia ostatniego wynosi 7 do 9%.

na Berlin ...	2 m.	$122,^{4}$	—doraźnie	$123,^{2}$
„ Paryż....	„	122	„	$122,^{6}$
„ Londyn ..	3 m.	$121,^{9}$	„	$122,^{8}$
„ Wiedeń ..	2 m.	94	„	$94,^{5}$

KURSA GIEŁDY,

w tygodniu 26 kwietnia—2 maja.

	Stopa %	RÓWNIA (pari)	CENA RZECZYWISTA W TYGODNIU: Piątek 26 kwiet.	Sobota 27	Poniedz. 29 święto	Wtorek 30	Środa 1 maja	Czwar. 2	Stosunek do równi na 100
			R	u	b	l	e		
1. Papiery publiczne.									
a) Rządowe.									
Polskie. Obligi Skarbowe (r. 100. 150. 500).	4	100	73,75	.	.	.	.	.	73¾
Polskie. Bilety Skarbu Kr. Pol.	4,32	100	.	.	.	.	.	.	.
Polskie. Obligacje cząstk. (zł. 500) z kup..	4	75	.	.	.	.	.	.	.
Polskie. Cert. ban. na obl. cz. *A* (z.300) z kup.	5	45	.	.	.	.	.	.	.
Polskie. „ „ „ *B* (z. 200)	0	30	.	.	.	.	.	.	.
	5	30	.	.	.	.	.	.	.
Polskie. Dow. Kom. Cen. Lik. (różne sumy).	0	100	.	.	.	.	.	.	.
Polskie. Listy likwid. (r. 100. 250. 500. 1000)	4	100	55,17	55,33	.	55,50	55,33	55,67	55⅔
kupon	.	.	.	.	.	.	.	$1,68^8/_9$	.
Ruskie. 5-ta pożyczka (500)............	5	100	.	.	.	.	.	.	.
Ruskie. 6-ta pożyczka	5	100	.	.	.	.	.	.	.
Ruskie. Pożyczka premjowa z 1864 r.	5	100	108,75	109	.	110	110,25	110	110
Ruskie. „ „ z 1866 r......	5	.	102,50	103	.	104	105	104,50	104½
Ruskie. Metaliki (300) lutowe	4	100	100	.	.	100	100	100	100
Ruskie. Metaliki (300) sierpniowe	4	100	100,33	.	.	100,17	100,17	100,17	100⅙
Ruskie. Bilety banku Pańs. (100 i wyżéj)..	5	100	.	.	.	.	.	*77,25	77¼
b) Towarzystw i Spółek.									
Polskie. Listy Zast. (30. 75. 150. 750. 3000).	4	100	77,33	.	.	76,67	76,83	76,50	76½
Polskie. „ „ „ ser. 2	4	100	68	68,17	.	67,67	67,50	67,33	67⅓
Polskie. „ „ „ kupon.............	.	.	.	.	.	.	.	$1,44^4/_9$	.
Polskie. Akcje Dr. Żel. W-W. (100)	diw.	60	.	.	.	.	64	.	106⅔
Polskie. „ „ W-B. (100. 150) ...	4	100	.	.	.	.	.	*56,67	*56⅔
Polskie. „ „ Teresp. (100).....	5	100	.	.	.	.	.	*85	*85
Polskie. „ „ Łodzk. (100)	5	100	.	.	.	.	85	85	85
Rus. Akcje Gł. Tow. Dr. Ż. (125)	5	125	.	.	.	.	.	.	.
Rus. Obligi „ „ „	4½	100	.	.	.	.	.	.	.
2. Wexle.									
Berlin........(Tal. 100) 2 mies.	.	92,857	119,25	118,95	.	115,20	114,45	113,70	$122^4/_9$
Gdańsk....... (100) „	.	92,857	118,80	.	.	.	114,30	113,40	122⅛
Hamburg.....(M. B. 300) „	.	140,855	.	.	.	.	.	.	.
Londyn....... (Ł. 1) 3 „	.	6,304	8,02½	.	.	7,87½	7,78	7,68	$121^8/_9$
Paryż ....(Fran. 300) 2 „	.	75,214	.	.	.	94,05	92,70	91,80	122
Wiedeń....... (Gul. 150) „	.	92,857	89,77½	.	.	89,55	87,30	.	94
Petersburg....(Rub. 100) 1 „	.	100	.	.	.	.	.	.	.
3. Monety.									
Półimperjał..................	.	5,15	.	.	.	.	.	.	.
Napoleondor..................	.	5	.	.	.	.	.	.	.
Dukat holenderski............	.	3	.	.	.	.	.	.	.
Rubel srebrny................	.	1	.	.	.	.	.	.	.
Talar pruski.................	.	0,92.857	.	.	.	.	.	.	.
Gulden austrjacki	.	0,62.906	.	.	.	.	.	.	.

STOPA SKUPU:	Warszawa.	Petersburg.	Londyn	Paryż.	Wiedeń.	Berlin.	Frankfurt.
bankowa:	6%	7 (10)	3	3	4	4	3
giełdowa:	—	7 (10)	3	3	4	3½	2¼

CENY TARGOWE W MIASTACH KRÓL. POLS., *za listopad 1866 r.*

	Średnie ceny w miastach gubernji: Warszaw.	Radoms.	Lubelsk.	Płockiéj	August.	W ogóle (opr. War.)	W Warszawie
Robotnik pieszy	0,40	0,31	0,38½	0,48	0,34	0,38	.
Robotnik 1-konny	1,15½	0,96	0,87½	1,47	1,02	1,10	.
Robotnik 2-konny	1,99	1,60	1,43	2,61	1,62	1,85	.
Koń mierny	61,25	54,05	43,03	61,67	33,02	50,60	.
Wół „	36,57	32,85	34,29	45,00	26,49	35,04	45,18
Owca zwycz. lub skop	3,04	3,17	2,37	3,53	2,38	2,90	.
Wieprz	28,06	17,25	26,80	35,25	24,88	26,44	26,79
Zboże: Pszenica *korzec*	7,61	6,65	5,82	6,97	6,20	6,65	7,51
Zboże: Żyto „	4,95	4,46	3,81	4,21	3,82	4,25	4,87
Zboże: Jęczmień „	4,05	3,63	3,42	4,16	3,29	3,71	4,56
Zboże: Owies „	2,65	2,38	2,33	3,26	2,33	2,59	3,00
Kartofle „	1,30	1,15	1,33	1,45	1,14	1,27	2,59
Mąka pszenna celna „	8,34	7,43	6,04	8,23	8,04	7,62	2,32 *pud*
Mąka „ zwyczajna „	7,03	5,21	5,20	6,71	6,51	6,13	1,62 „
Mąka żytnia pytlowa „	5,70	4,96	4,63	5,33	4,70	5,06	1,36 „
Mąka „ razowa „	4,97	4,17	3,75	4,71	4,06	4,33	4,23 *korzec*
Chleb pytlowy *funt*	0,02¾	0,02½	0,02⅓	0,02¾	0,02½	0,02½	.
Chleb razowy „	0,02	0,01¾	0,01¾	0,02	0,01½	0,01¾	.
Mięso wołowe „	0,06⅓	0,05½	0,04¾	0,07½	0,05⅓	0,06	.
Masło solone „	0,27	0,23	0,33	0,27	0,25½	0,27	0 26
Łój *pud*	5,25	5,45	5,10	4,00	6,49	5,25	.
Wełna celna „	28,12	24,52	25,05	—	15,92	23,40	.
Wódka 78° *wiadro*	5,20	4,67	5,08	5,62	4,33	4,98	5,16
Drzewo opałowe twarde *sąż. kub.*	7,20	4,41	4,79	8,56	6,30	6,25	10,00
Drzewo opałowe miękkie „	5,96	3,93	3,92	7,17	4,92	5,18	.
Siano *pud*	0,37	0,35	0,27½	0,41	0,36	0,35	0,35
Słoma „	0,25½	0,25	0,16½	0,27½	0,21	0,23	0,22

STAN OPERACIJ BANKU POLSKIEGO.

	w d. 16 kwietnia	w ciągu 2 tygod. przyb. (+) ub. (—)	w d. 30 kwietnia
	r u b	l	i
1. Skup: Portfel wexli kraj. w Warsz.	1.758.060, 89	+ 223.871, 27 — 251.178, 02	1.730.754, 14
1. Skup: Portfel wexli kraj. w Łodzi.	145.203, 01	+ 9.182, 65 — 9.226, 60	145.159, 06
1. Skup: Portfel wexli kraj. w Włocł.	32.115, 65	+ 16.400, —	48.515, 65
1. Skup: Portfel „ zagranicznych	200.046, 60	+ 4.089, — — 19.450, 40	184.685, 20
2. Zaliczenia na papiery publiczne	994.520, 35	+ 33.408, 85 — 18.954, 35	1.008.974, 85
3. „ na zast. towarów (a) wełny	101.302, 78	+ 44, 37 — 16.584, 37	84.762, 78
3. „ na zast. towarów (b) in. tow.	266.642, 26½	+ 344, 42 — 11.065, 16	255.921, 52½
Łącznie (3)	367.945, 04½	— 27.260, 74	340.684, 30½
4. „ „ kosztowności	613.683, 56	+ 8.921, 47 — 13.066, 01	609.539, 02
5. Otwarte kredyta	5.513.052, 54	+ 417.785, 98½ — 843.066, 86½	5.087.771, 66
6. Kasa: Monety srebrne	2.703.985, 51	— 2.820, 49½	2.701.165, 01¾
6. Kasa: „ złote	7.713, 75	—	7.713, 75
6. Kasa: Bilety Banku Polskiego	621.627 —	+ 20.200, —	641.827 —
6. Kasa: „ Kred. Cesarstwa	1.437.290 —	+ 527.267, —	1.961.557 —
Łącznie (6)	4.770.616, 26	+ 544.646, 50¾	5.315.262, 76¾

BILAN SE BANKÓW FRANCUSKIEGO I ANGIELSKIEGO,

w d. 18/19 kwietnia 1867 r.

STAN CZYNNY

	B. francuski.	B. angielski.
	franków	
Fundusz metaliczny	772 656506	484.687850
Portfel	523.353020	463.096800 (Portfel i Zaliczenia)
Zaliczenia na złoto i rozm.	62.220140	
Pożyczki na zast. pap. publ. akcij, oblig. i in.	85.996200	321.903950
Dług skarbu i inne wart.	157.338736	375.000000
	1.601.564602	1.644.688600

STAN BIERNY

	B. francuski.	B. angielski
	franków	
Bilety w obiegu	1.022.401375	586.175000
Przekazy z term. kilkod.	18.998500	11.498675
Rachunki bieżące prywatne	265.633890	470.012925
Rachunki bieżące skarbowe	60.524522	134.956650
Kapitał zakładowy	182.500000	363.825000 (Kapitał i Zysk)
Zysk do kapit. doliczony	7.044776	
Inne bierniki	44.461539	78.220350
	1.601.564602	1.644.688600

SKAZÓWKI I FAKTA BIEŻĄCE.

— **Projekt stowarzyszenia spółdzielczego budowlanego** (*société coopérative immobilière*) **w Verviers.** W przemysłowém mieście belgijskiém Verviers, uformował się Komitet, mający na celu zawiązanie stowarzyszenia spółdzielczego robotników, do urządzenia mieszkań własnemi siłami i na własny użytek. Stowarzyszeni mają być akcjonarjuszami i właścicielami zarazem. Komitet ogłosił statut, którego osnowę w kilku punktach podajemy:

Stowarzyszenie budować będzie mieszkania dla swych członków.

Liczba członków i ilość wkładów nie ogranicza się. Wkłady prawie dowolne.

Kapitał składkowy używa się na zakupienie gruntu; następnie kredyt hipoteczny, lub przez obligacje, dostarczy kapitału na budowę mieszkań.

Opłata komornego daje z jednéj strony lokatorom, po pewnym przeciągu czasu, tytuł do własności ich mieszkań; z drugiéj służy do umorzenia długów stowarzyszenia i do budowy nowych domów.

Jako lokator, stowarzyszony nabywa z czasem własność; jako akcjonarjusz, otrzymuje dividendę.

Od chwili wejścia do stowarzyszenia, zaczyna się dla każdego uczestnika niejako stopniowe zniesienie, umorzenie rat lokacijnych...

W zasadzie tego stowarzyszenia leży myśl podobna do téj, jaką przedstawiają *obligacje zwrotne* (obligations warrant) magazynów połączonych,—o których mówiliśmy niedawno. I tu widzimy oszczędność przez wydatek,— bo im kto więcéj zapłaci w komorném, tém większą nabędzie własność.

— **Parochodztwo po drogach zwyczajnych** (*Messageries à vapeur sur les toutes ordinaires*. W Nr. 33 Merkurego r. z. wspomnieliśmy o przepisach wydanych przez ministra robót publicznych we Francji, dla użycia *lokomotyw drożnych.* Obecnie znajdujemy w dziennikach paryskich ogłoszenie o zawiązanéj spółce bezimiennéj, pod nazwą wyżéj wymienioną, z kapitałem zakładowym 25/m. fr. w akcjach 500-frankowych, mającéj na celu urządzenie jazdy parowéj na 60 linjach dróg zwyczajnych i zapewniającéj diwidendy 25%.

Jako przykład przytacza się następujące porównanie: kolej żelazna boczna, długości 45 kilometrów, kosztuje np. 5 m. fr. i przynosi 2 do 3%. Urządzenie na tejże linji ruchu lokomotyw drożnych wyniesie 400.000 fr.; a takiż sam dochód w stosunku do téj sumy stanowi 25% i wyżéj.

Podpisy na akcje otwarte w d. 22 kwietnia.

— **Drogi żelazne w południowéj Rosji** za lat kilka stanowić będą sieć nadzwyczaj wielkiéj wagi, zwłaszcza pod względem ekonomicznym. Linja Odesko-bałcka (werst 207 oprócz odnóg do portu odeskiego i do Tyraspola), przedłuża się obecnie z Bałty w dwóch kierunkach: do Kijowa (w. 445) i do Elisawetgradu (? - część otwarta w d. 9 marca do Olwiopola w. 110). Linja kijowska z dwiema odnogami: do Wołoczysk (167) i do Berdyczowa (27), ma być wykończona w październiku 1869 r.; w połączeniu z nadanemi już do budowy dalszemi linjami do Kurska, Orła i Moskwy, stanowić ona będzie wielką arterję, łączącą morze Czarne z Baltyckiém. Druga gałęź z Elisawetgradu ma być przedłużona do Kremenczuga (130,4). Zamierzona jest także budowa drogi ż. z Tyraspola do Kiszeniowa (wer. 66,72).

Budowa tych wszystkich dróg dokonywa się na rzecz rządu, przez prywatnych przedsiębierców. Z wiadomości przez p. Rudnickiego w dzienniku petersburskim *Birż. Wied.* podanych, przytaczamy następujące cyfry normalnego kosztu budowy, zredukowane na srebro, według kursu 120% w stosunku do biletów kredytowych i przyjmując w sumie umownéj około 1/3 w srebrze, a 2/3 w biletach kredytowych:

Droga Bałcko-kijowska ...	na werstę *rubli*	54.058
„ Wołoczyska	„ „	52 653
„ Bałcko-Elisawetgr. .	„ „	40.000
„ Kremenczugska } „ Kiszeniowska }	„ „	44.489

Są to cyfry skromne w porównaniu z kosztami drogi ż. Niżegorodzkiéj, około 80.000 r., a tém bardziéj Moskiewsko-Petersburskiéj, 200.000 r. na werstę.

— W przyszły poniedziałek 6 maja w południe, odbędzie się publiczne **sprawozdanie Banku Polskiego** za rok 1866.

W drukarni Gazety Polskiéj.

Za pozwoleniem Cenzury Rządowéj.